

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hova a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam. 196. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.

Félévre ———— 12 »

Negyedévre ———— 6 »

Egy óra ———— 2 »

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, augusztus 28.

A „T. G. E.” Darányi miniszterhez.

A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület tegnapi igazgató-választmányi üléséből kifolyólag a következő bizalmi feliratot intézte Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterhez, a kit merkantill sugallatok folytán igazságtalanul megtámadott a múlt hónapban a „Pester Lloyd” a miniszternek Párisban elmondott tőszta ötletéből:

Nagym. m. kir. földm. Miniszter ur!

A torontálmegyei gazd. egyesületnek 1900. évi aug. hó 27-én tartott rendes negyedévi igazgató-választmányi ülése azon megbízást adta alulírott elnökségnek, hogy fejezzük ki igazgató-választmányunknak felháborodását a Pester Lloyd által Nagyméltóságod ellen intézett támadás felett. Midőn igazgató-választmányunk megbízatásának ezennel eléget tenni szerencsénk van, egyben tolmácsoljuk igazgató-választmányunknak azon forró óhajtását, hogy Magyarország földmívelésügyének vezetése még hosszú ideig Nagym. kipróbált kezeiben maradjon.

Nagyméltóságod iránti ezen ragaszkodásunk kifejezést adni szükségesnek tartottuk, mert vagyunk győződve arról, hogy Nagyméltóságod szerencsés keze a mezőgazdaságnak számos oly ügyét fogja még diadalra juttatni, melyeknek már rég győzni kellett volna. Ugyanis, ha nem akarjuk szépitni a dolgot, úgy ki kell mondunk, hogy a magyar mezőgazdaság válságban van. Ezernyi gond között él a gazda, a fájdalom, a nagy magyar alföld termékeny rónaságán sínlődve él csak meg a magyar munkás. Tehát segíteni kell a gazdán és munkáson minden áron, mert a nemzet gerinceit ezek alkotják. Ha ez meg nem történik, úgy elvesz a magyar. Hasztalan emelünk akkor pantheont nagyjainknak, ha pusztulni hagyjuk a magyart, mert nem lesz ki s nagyokért könyvet hullasson. Hasztalan emelünk akkor ércszobrokat, ha nem lesz, ki azokra koszorukat rakjon! Mit érnek akkor a fényes paloták, ha azoknak láttára a magyar gazdának s a magyar munkásnak szeméből kicsordul a köny!

Kegyelmes Urunk! Mi Nagyméltóságodtól várjuk a magyar földbirtok orvoslását. Nagyméltóságodtól reméljük az autonóm vámtarifák sikeres lebonyolítását. Egy magyar szellemű vámpolitika meg fogja hozni a magyar gazda számára a várva várt üdvöt. Nagyméltóságodtól várjuk, hogy az adók reformálásánál a gazdák érdekeit védeni fogja, hogy kisebbitessék az az óriási adóteher, mely szinte az uzsora sulyával nehezedik a magyar földre. Nagyméltóságodtól reméljük támogatását annak, hogy az alföldön minél számosabb mezőgazdasági iparágak létesüljenek, és hogy a szövetségi eszme mindenütt tért hódítson. Ott van az Alföld egyoldalú gazdálkodása, melyen változtatni az egyének és társadalomnak lehetetlen, de ahol az államnak teljes odaadással való beavatkozása csodákat teremthet. Ezt is Nagyméltóságodtól reméljük. Ott van az alföldi munkás panaszos és sivár élete. Ezt a boldogulás ösvényére kell terelni. És aki ezt megteszi, az ércnél maradandóbb em-

léket állít magának fel. Olyan emléket, melynek virágát magyar kéz fogja ápolni s melynek hantjait magyar köny fogja öntözni!

Nagyméltóságú Miniszter ur! Az elmondottakból látni méltóztatik, hogy Nagyméltóságodhoz teljes egyéniségünkkel ragaszkodunk, s hogy jövődő működése iránt a legszebb reményekkel vagyunk eltelve. És ezen ragaszkodásunknak egyedüli, de biztos alapja Nagyméltóságod eddigi tevékenységének hosszú láncolata.

A fentieknel fogva megütközéssel tapasztaltuk, hogy a Pester Lloyd a a közgazdasági tényezők közös érdekeinek félreismerésével Nagyméltóságod eljárása ellen támadást intézett akkor, midőn épen az elismerés zászlaját kellett volna meghajtania. Akkor intézett e lap támadást, midőn Nagyméltóságod tudásának, szellemének és ékesszólásának fényes ragyogtatásával Párisban az egész világ színe előtt becsületet szerzett a magyar névnek. Mi magyar gazdák Nagyméltóságod párisi szereplésére büszkék. itthoni munkálkodásáért pedig hálaság vagyunk.

Aki ezt a munkásságot támadja, az a magyarnak barátja nem lehet.

Kelt a t. m. g. e. 1900. évi augusztus 27-én tartott igazgató-választmányi ülésén.

Torontálvármegye júliusban.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta Rónay Jenő főispán elnöklete alatt rendes havi ülést, melyen jelen voltak: dr. Dellimanics Lajos alispán, Poroszkay Béla főügyész, dr. Plechl Szilárd tiszti főorvos, Máthé Géza segédtanfelügyelő, Hegedűs János anyakönyvi felügyelő, Tóth István pénzügyigazgató, Szilágyi Albert tb. megyei főjegyző, Kozenkay Béla bizottsági jegyző, Harmat kir. mérnök, továbbá báró Nikolics Feodor, Janko Agost és dr. Mangold Samu bizottsági tagok.

Szilágyi Albert tb. m. főjegyző előterjeszti a bizottság féléves jelentését, a mit legközelebb fogunk közölni.

Ezután áttértek a jelentések tárgyalására. A pénzügyigazgató szerint egyenes adóban a hátralék a múlt év végével 2.997.760; az 1900. évi adótervezések és utólagos előírásoknak I.—III. évnegyedi esedéke 6.383.762 k. Összes tartozás 9.381.523 k. Törlesztés 207.174 k. Megállapított adótervezés 9.174.348. Befizetés 2.730.150 k. Hátralék 6.444.198 korona, vagyis az össztartozás 70 százaléka.

Összehasonlítás szerint a folyó év július havi befizetési eredmény 822 koronával kisebb, ellenben a folyó évi január—július havi befizetési eredmény átlagosan 34.671 koronával nagyobb, mint a múlt év hasonló időszakaiban elért befizetési eredmény volt.

Hadmentességi díjban a múlt évi hátralék 250.510 korona. Összes tartozás 254.383 korona. Befizetés 10.400 korona. Hátralék 240.310 korona.

A tanfelügyelő legelőbb a tanügyi kinevezésekről számol be, majd a segélyekre tér át. Réner János volt zombolyai tanító özvegye 570 korona, a magyarcsernyai államilag segélyezett ovoda 400 korona, a zichyfalvi állami elemi iskola és kisdodova a létesítendő artézi kut költségeire 800 korona segélyben részesült. Jelenlenti továbbá, hogy miután Nagyszentmiklós

községében több mint 400 mindennapi tanköteles teljesen iskolázatlanul nő fel s miután az ottani hitfelekezet az általuk fenntartott iskolák fejlesztéséről gondoskodni nem képes, a községet egyelőre egy kétszotályu községi iskola szervezésére hívta fel.

A tiszti főorvos szerint a július havi közegészségügyi viszonyok egyaránt kedvezők voltak. A ragályos betegségek száma apadt. Bejelentettek 9 vörhenyt, 2 tifuszt, 7 difteritist, 109 kanyarót, 10 hökhurutot és 2 gyermekágyi lázesetet. Volt több gyomor és bélhurut, nemkülönben hurut és csuzos eset. A népesedési mozgalom kielégítő.

Az államépítészeti hivatal szerint az állami közutak jókarban vannak, azokon az elmúlt hónapban semmi munkát nem teljesítettek.

A nagybecskereki ügyészség felügyelete alatt álló fogházban a rabmunkákból befolyt az állam részére 455 korona 92 fillér, a munkások részére 77 kor. 30 fillér. Az elhasznált munkanapok száma 1131.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 7^{1/2} órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

— Görög keletiek Nagyboldogasszonya. Szerb polgártársaink ma ünnepelték Nagyboldogasszony napját, hagyományos helyi szokás szerint a legnagyobb fényvel és pompával. Az ünnepet a szerb templomban délelőtt 9 órakor Straics György esperes által mondott mise vezette be, amelynek végeztével körmenet indult a főutcán át a városház elé, ahol megtartották a vizszentelést. A tulajdonképeni ünneplés délután 4 órakor veszi kezdetét a szerb templom udvarán végmenő népiünnepélyvel, amely szintén egyházi szertartásokkal, a szentelt kalács felvágásával és szétosztásával kezdődik, egy e célra készült díszes sátorban ülnek az egyházközség szeniorai, míg a fiatalság csengő-bongó zene és dudaszó mellett egész délután járja a nemzeti kolót. Este a szerb olvasókör helyiségében táncol egybekötött hangverseny lesz, amelyre a meghívók még annak idején szétküldettek.

— Változás a klérusban. A megyés püspök Römer Péter buziai káplánt, ki legutóbb Temesvárott gyárvárosi segédlelkész volt, a szegedi „Gyertyámosi Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület” konviktusába prefektussá nevezte ki. Buziásra Römer helyébe Engl Ferenc csanádpalotai segédlelkész és utóbbi helyére Manoeuvre Péter új misés áldozár disponáltatott.

— T. G. E. A torontálmegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya tegnap tartotta meg igazgató-vál. ülését. Jelen voltak Winkler Ignác ig. vál. tag elnöklete alatt: Balás Iván dr., Bethlen Miklós gróf, Daniel Ferenc, Dellimanics Lajos dr., Gyertyánffy Jenő dr., Jankó Agoston, Jakabházy Béla, Magyar Károly dr., Marton Andor, Pap Géza dr., Pap Ernő, Poroszkay Béla, Rónay Jenő, Tarnay Ferenc és Urbán Péter igazg.-vál. tagok. Jelenlevő tagok — tekintettel arra, hogy az ülésen sem az elnök, sem az elnök jelen nem lehettek — egyhangulag Winkler Ignác ig.-vál. tagot kérték fel arra, hogy az ülésen elnököljön. Ezek után az ülés az előterjesztett tárgysorozat következő pontjaira hozott határozatot: I. Egy német nyelvű szaklap létesítése tárgyában — mely lapra az egyesület által alakított gazdakörök német nyelvű tagjainak volna szüksége — az határozatot, hogy tekin-

A hivatalos melléklet 185. számával.

tettel arra, hogy az egyesület elnökei közül egyik sincs jelen, ez a legközelebbi választmányi ülésen tárgyalassék. — II. A „Torontáli Verseny-Egylet” alapszabálytervezetének ügyében Balás Iván, Daniel Ferenc, Janko Agoston, Poroszkay Béla és Winkler Ignác hozzászólása után azt határozta a választmány, hogy az elnökség a közgyűlésnek oly előterjesztést tegyen, melyben a Torontáli Verseny-Egylet megalakulását nem tartja szükségesnek, miután a nagyikindai agarászó és urlovas társaság újabb időben a löversenyek rendezését is felvette alapszabályai közé s így egy meglevő s virágzó sportegylet csak gyengítettnek az által, ha egy oly új megyei versenyegylet is létesítették, melynek jövője kétséges. Ez ügygel kapcsolatban elhatározott az is, hogy ez évben Nagybecskerekén löverseny nem fog rendeztetni. — III. Miniszteri leiratok és társegyesületek megkereséseinek bemutatása. A bemutatott leiratok s azoknak elintézési módjai tudomásul vétettek. — IV. Indítványok: 1. Winkler Ignác igazgató-választmányi tag, mint az ülés elnöke, megemlékezik azon támadásról, melyet Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ellen párisi szerepléséért a Pester Lloyd intézett, s azon javaslatot terjeszti elő, hogy az igazgató választmány feliratilag fejezze ki bizalmát Darányi miniszter iránt, s felhárborodását a Pester Lloyd támadásáért. Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, elnök felkéri Marton Andor e. titkárt, hogy az elkészített felirat szövegét olvassa fel, mely midőn megtörtént, azt az igazgató-választmány csekély módosítás mellett elfogadta s felkérte az elnökséget a feliratnak a földmívelésügyi miniszterhez leendő felterjesztésére. 2. Kajtár Jenő főszolgabíró azon indítványt terjeszti elő, hogy írjon fel az egyesület a miniszteriumnak azon célból, hogy az állatorvosoknak államosítása következtében, az állami állatorvosok jogosítassanak fel az állatorvosi gyógyszerek kiszolgáltatására. Bár dr. Magyar Károly azon véleményének adott kifejezést, hogy az indítvány keresztülvitele nem lesz lehetséges, az igazgató választmány mégis a felirat mellett szavazott. Ezzel a tárgysorozat kimerítettén, az elnök az ülést bezárta.

— A mohácsi gyásznap. Holnap van szomorú évfordulója annak a rettenetű csatának, mely 1526. augusztus 29-ikén diadalra segítette a törököket Mohácsnak „hős vértől piroslt gyászterén”. E szomorú évfordulót Mohácsban minden esztendőben megünneplik. A közelben levő községekből százával tódul ilyenkor a baranyamegyei nép a Csele patakhoz, hol a gyászistentisztelet után magyar, német és horvát nyelven prédikálnak a papok, emlékeztetve hozván a népek ezt a szomorú dátumot, melyen a magyar nemzet nagy temetője lett Mohács. Az egykori főjegyzések szerint Szulejmán szultán nagyban készült e döntő ütközetre, s mint az egyik krónika mondja: „hétfőn, kedden, szerdán délig a tereken nagy hartzot adának”. És mikor a döntő ütközet megtörtént és a magyar vér folyamként mosta a vetéseket: Szulejmán szultán körüljárta a csata terét, megdicsérte harcosait és 2000 magyarnak levágott feje körül divánt tartott.

— Az hót testekben — írja a krónikás — három halmozott rakottatta.

Hogy a szerencsétlen Lajos király mi módon halt meg, azt még ma, 374 esztendő után sem tudjuk bizonyosan. Mohács gyásznapjához legközelebbi történeti forrásul szolgál Burgió pápai követ értesítése Rómába, ki már nyolc nappal a csata után írja, hogy a királynak vassal megterhelt lova belemerült a pancélos királylyal együtt a megáradt Csele patakba. Mások ellenben azt mondják, hogy már átment a helyen, hol a katasztrófa megtörtént. Mégis kevésbé kell ennek hinni, mint amannak, mert már nyolc napja a csatának és a királyról még semmit sem hallani.

— Si posse viva — írja a pápai követ — ci seria nova. Ha még élne, már nem volna újság. A király holttestének föltalálását Sárfi Ferenc győri prefektus írja le, mely szerint ő Czettritz Ulrikkal (a király volt szolgájával) a helyszínére ment. A mocsárhoz közeledvén, ott egy döglött lovat találtak. Czettritz a mocsárba hatolt és ott ráakadt a király fegyverére is. Nem messze innen megtalálták Trepka udvarmester holttestét s ennek közelében egy új sirt (novam sepulchram) láttak. Ebben pihentek az elhunyt király hamvai. Czettritz, mikor a holttest lábát megpillantotta, azt két sisak vízzel megmosta és azonnal megismerte, hogy az a király lába. Erre kiásták a hullát, a mikor Sárfi fölismerte azt a jelekről, melyek a király fogain voltak.

— Az örökimádás templomára időközben a

következő összegek folytak be:

Haraszty Sarolta gyűjtése	17 kor	60 fill.
Hostyinszky Károlyné	15	—
Keller Magda	4	—
Mayer Eva	8	80
Zee Emma	14	30
Olariu Emilia	6	—
Rittinger Katalin	8	—
Fendler Jolán	15	—
Wallachy Rezsőné	3	—
Grujeszku Mária	9	10
Kvatsák Nándorné	28	—

Összesen 128 kor. 81 fill., ehhez az eddigi 575 kor. 01 fill.,

eredmény 703 kor. 81 fill., mely összeg gyümölcsözőleg elhelyezve van.

— Katonai céllövészet. Ugy a honvédség, mint a közös hadsereg második behívásu tartalékosai a muzaljai céllövő területén éles töltényekkel céllövő gyakorlatokat tartanak a reggeli órákban, melyek ma vették kezdetüket. A lakos ságot dobszó mellett is figyelmeztették, hogy messzire kerüljék a céllövészet színhelyét, nehogy egy-egy eltévedt Manlicher golyó katasztrófát okozzon.

— Lótenyésztési jutalomdíjazások. A törökkanizsai járás kispaszádai és nagyobb urbéres birtokosai részére a földmívelésügyi miniszter és a torontálmegyei gazdasági egyesület hozzájárulásával f. évi szeptember 30-án d. u. 2 órakor Török Kanizsán lótenyésztési jutalomdíjazások fognak tartatni, mely alkalomra a következő díjak vannak kiírva:

I. Szopós (vagy elválasztott) csikóval bemutatott anyakancák számára: Első díj 50 kor. Második díj 40 korona. Harmadik díj 30 korona. Negyedik díj 20 korona.

II. Hároméves kancacsikók számára, melyek kitűnő tenyészképességet ígérnek: Első díj 50 korona. Második díj 30 korona. Harmadik díj 20 korona. Negyedik díj 10 korona.

III. Egy- és kétéves csikók számára, tekintet nélkül az ivarra: Első díj 30 korona. Második díj 20 korona. Harmadik díj 20 korona. Negyedik díj 20 korona. Ötödik díj 16 korona. Hatodik díj 16 korona. Hetedik díj 10 korona. Nyolcadik díj 10 korona.

Ezen díjakra pályázhat minden törökkanizsai járásbeli kisebb tenyésztő saját nevelésű állataival, mely körülmény kívánatra közsérelmőllőri bizonyítvánnyal igazolandó. Pénzdíjakon kívül diszoklevelek is adatsnak. Az uradalmak és jobb módú tenyésztők pénzdíjakból ki vannak zárva, ezek kitüntetésül diszoklevelet nyernek. A bemutatott lovak megbírálása, valamint az odaitelt díjak kiosztása is, egy evégre alakult szakbizottság által azonnal a helyszínen fog eszközöltetni. Hogy a díjazó-bizottság kellő időben megtudhassa valamennyi pályázó ottlétét, köteles minden pályázó a kijelölt nap reggelén a helyhatóságnál jelentkezni, hol további utasítást nyerend.

A lódíjazás befejezésével 4 órakor mezőgazdák számára löverseny is rendeztetik; mely versenyre a következő díjak vannak kitűzve: Első díj 50 korona. Második díj 40 korona. Harmadik díj 30 korona. Negyedik díj 20 korona.

— Elhalasztott hangverseny. Mint értesülünk, a polgári dalárda az izraelita ünnepek miatt hangversenyeit azept. hó 29-én, 30-án és okt. 1-én tartja meg, ugyanazon sorrendben, mint említve volt, egyúttal elhatározta, hogy az első hangversenyestély, mely a kaszinóban folyik le, szünetelési ünnepélyvel lesz egybekötve. Az elnökség továbbá értesíti a működő és pártoló tagjait, hogy a dalórák ezen a róm. kath. hitközség épületében tartatnak meg. A helyiség-változáson kívül egyúttal a rég óhajtott zongora is beszereztetett.

— Dreyfus mint koma. Megemlékeztünk annak idején lapunkban, hogy Braun Sándor écskai lakos feleségének fia született s a szülők táviratilag fölkérték Dreyfust, hogy vállalja el a komaságot. Harmadnapra aztán megérkezett Dreyfus távirati válasza, a mely Dreyfus Lucie és Alfréd aláírásával köszönetet mond a megízestelő ajánlatért, a melyet a Dreyfus-pár szivesen elfogad. Sajnálják, ugymond, hogy személyesen nem mehettek el ez alkalomra, de néhány apróságot mégis küldenek postán emlékül. Écskán most nagy érdeklődéssel várják a Dreyfusok ajándékát.

— Női kereskedelmi tanfolyam. A Szeged város törvényhatósága által fentartott közs. polgári leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam, mint lapunkat értesítik, az 1900/901 iskolai évben szeptember hó 1-én fog megnyitni. A női kereskedelmi tanfolyam feladata: nőknek alsóbb fokú kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése s célja az, hogy a nőket olyan kereskedelmi ismeretek és ügyességek birtokába juttassa, amelyek segítségével mint levelezők, könyvvivők, pénztárnoknők stb. üzletekben alkalmazhatók legyenek, vagy mint önálló üzletvezetőnők, ha az üzleti költségek szerényebb mértéke folytán kereskedői segédszemélyzetet nem alkalmazhatnak, szükség esetén a könyvvezetőt a könyvek és levelezés vitelében szakértelemmel helyettesíthessék. A tanítás ideje 10 hónap: szeptember 1-től június 30-ig. A felvétel feltételei: A női kereskedelmi tanfolyamba oly leány-növendékek és nők vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték. Felvehetők továbbá olyan leányok és nők is, akik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. A felvételi vizsgálat tárgyai: Magyar nyelvtan és magyar fogalmazás. Az utóbbira nézve a mérték a polgári leányiskolában megszereshető képesség. Számtan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész- és törtszámokkal, a hármas szabályhoz tartozó feladatok. Földrajz; különösen Európa, Ázsia és Amerika földrajza. A felvételi vizsgálatért az összes tantárgyakból 10 kor. díj fizetendő. A tanulók fejenként 100 kor. tandíjat fizetnek, mely két egyenlő részben, vagy havi részletekben is lefizethető. A tanítást szaktanárok teljesítik. A növendékek állandóan női felügyelet alatt állanak. Az eddig végzett növendékek 80%-ja képzettségének megfelelő alkalmazást nyert. Az új iskolai évre a beiratások és felvételi vizsgálatok szeptember hó 1-5. napjain történnek, de előjegyzések a nagy szünet alatt is (július és augusztus hónap) elfogadtatnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető Krikkayné Barbaró Emmánál, a közs. polg. leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam igazgatójánál.

— Egy gabonakereskedő ügye. 1898. év május havában a bécsi Kassel cég főjelentésére a nagybecskereki vizsgálóbíró előzetesen letartóztatta Stark Bernát helybeli terménykereskedőt, majd a vizsgálat folyamán újra szabadlábra helyezte. E büntügy folyamán a kir. ügyészség a törvényszékhez intézett átiratában az eljárás beszüntetését ajánlotta; a Kassel Zsigmond cég felebbezést adott be az ajánlat ellen, azonban elutasították. A vádtanács, mely ezt az ügyet tárgyalta, 1900. augusztus hó 6-án kelt 3363/1900. számú végzésével beszüntette Stark Bernát ellen a további eljárást. Említésre méltó, hogy Kassel Zsigmond bizonyítékképpen bécsi könyveinek egy hiteles kivonatát az itteni törvényszéknek beküldötte, amely, mint azt Bécsben hivatalosan megállapították, egy üzleti kontókból származik, melynek meghamisítása miatt a büntjelentés Bécsben megtörtént, mig ennek felhasználása, valamint hamis feljelentés és csalás vádjá miatt a Kassel Zsigmond cég a helybeli törvényszék előtt felelősségre fog vonatni, ha a végzés jogerőre emelkedik. Ezenkívül a budapesti tőzsdéhez is érkeztek újabb nagyobb összegű perlesek a Kassel Zsigmond cég ellen eidöntés céljából, ezeket azonban a jelenlegi büntügy befejezéséig függőben kellett tartani.

— Elveszett. Ma délelőtt 11 óra tájban a pénzügyi palotától a Tomassováci utcáig terjedő utcán egy urna elveszített egy Singer János elfogadmányával 2600 koronáról kiállított váltót, amely egy Groszmann Zsigmond feliratu boricéba volt helyezve 80 ft társaságában. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha a rendőrségnél átadja.

— Idegenbe jött meghalni. Vasárnap este 7 óra tájban a titeli rév csárdása egy ismeretlen, 48-50 év körüli munkásosztályhoz tartozó embert hozott a József kórházba nehéz beteg azzal, hogy az illető mintegy három hete betegen feküdt nála s nem akarja, hogy ott haljon meg. Az ismeretlen aztán tegnap a kórházban meghalt. Kabátja zsebében egy levélborítékot találtak, melyet az iglói takarékpénztár küldött „Schmidt János Budapest, Erzsébet körút 21. sz. a.” címmel. Mivel a kórház igazgatósága gyanusnak találta a halálesetet, intézkedett, hogy a hulla rendőrorvosilag fölbontassék. Egyben a budapesti VII. kerületi előljáróságot táviratilag megkeresték az elhaltnál talált levélboríték alapján, ahonnan csakhamar megjött a fölvilágosítás, hogy Schmidt János a jelzett

cim alatt viceházmester volt, és mintegy másfél hónapja eltűnt. Megjött a családjáról való értesítés is, amely régen keresi az eltűnt családfőt, aki módosi születésű, 49 éves, nős, több gyermek atyja. Felesége egyáltalában meg nem foghatja, hogyan jutott Titelre. A halottat egyébiránt lefénnyképezték, bár így is kétség-telenül meg van állapítva személyugyanazonos-sága. A hivatalos boncolás ma reggel 7 órakor ment végbe a kórház halottas kamrájában. A boncolás agyvérőmlenyt és idült gyomorhurutot állapított meg a halál okául, amennyiben az elhunyt tulságosan kedvelhette a szeszes italokat. Ma délelőtt érkezett meg leánya és két rokona, akik a ma délután végbement temetésen megadták az elhunytak a végtisztességet.

— **A két Werner Péter.** Pancsováról írják: Nem a kártyáról való Wernerek, hanem igazi, élő s jelenleg itt is szereplő egyéniségek, kikkel a véletlen jóízű tréfát üzött. A tapasztaltabb, az öregebb Werner az erzsébetlaci, a fiatalabb, naivabb a pancsovai. Az erzsébetlaci katona, a másik katonasorban van s mindkettő itt tartózkodik Pancsován. Történt pedig, hogy az erzsébetlaci Wernernek behívója érkezett, hogy vonuljon be a katonasághoz. A meghívó kiküldetett, Werner megkapta, de nem az erzsébetlaci, hanem a pancsovai, a naivabb, ki nem szölt semmit, hogy ő még nem katona, hanem — talán titokban örülve az uniformisnak — szépen bevonult és szolgált hűségen 34 napig, míg a másik, a tapasztaltabb, élvezte az aranyzabadságot. Történt azonban, hogy a pancsovai Wernert is keresték utóállításra, a kit azonban sehoh sem találtak, hanem megtalálták a másikat, az erzsébetlakit. Ekkor derült ki a névcseréből származó humoros tévedés. A pancsovai Wernert haza becsátották, a másikat meg behívták, hogy szolgáljon ő is. A mulatság vége pedig, a mi a legmulatságosabb: a kincstár keresi az ő költségeit, a melyeket a pancsovai Werner el tartására fordított.

— **Razzia katonákra.** A 29. gyalogezredhez fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok az erdő alatt levő barakkban vannak elhelyezve. Ejnek idején ezek a tartalékosok minden kimaradási engedély nélkül megszökődésnek ideiglenes szállásukról s bejönnek a városba, ahol 8—10 főnyi csoportokban néhány nap óta valóságos rémei a kurta kocsmáknak és lebujszoknak, ahol törnek, zuznak, esznek, isznak, de a fizetésről tudni sem akarnak. A rendőrség pedig — kevés számára való tekintettel — nem tud igazságot szolgáltatni, sem pedig erélyesen föllépni a garázdálkodó tartalékosokkal szemben, mert jól tudja, hogy ő huzná a rövidebbiket. A sok zenebona és panasz végre eljutott a katonai parancsnoksághoz is és az alezredes rendelkezésére tegnap délután 5 órakor alaromat futtak, s midőn a barakk legénysége sorakozott, konstataáltak, hogy már ekkor mintegy két száz tartalékos hiányzik. Őrjáratok mentek ezután széjjel a városban minden irányban és úgy körülbelül éjfélig összefogdosták a sok dorbézoló tartalékost, akik most büntetésből éjjeli szolgálatot is tartoznak tenni, felváltva vigyázva örködniök kell a barakk körül, nehogy társaik megszökthessenek.

— **Sikkasztó kereskedői alkalmazott.** Fischer Armand perjámosi gabonakereskedő, mint a „T. K.” írja, a napokban Petkó János alkalmazottját Német-Szent-Péterre küldte 1120 korona készpénzzel, hogy ott a már lefoglalt kukorica szállítását eszközölje. Petkó haza is szállított 896 korona értékű kukoricát, a hiányzó 224 koronával azonban azóta nyomtalanul eltűnt. Petkó, ki évek óta van alkalmazva Fischernél, valószínűleg elszikkasztotta a hiányzó összeget. A csendőri nyomozás eddig csak annyit derített ki, hogy Petkó a fővárosnak vette útját.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerről jó eredménnyel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

KÖZGAZDASÁG.

— **Allatbetegségek.** A földmivélsügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltek a legutóbbi időben:

Lépfene:

nagyszentmiklósi j. Kis-Zombor 1 u.,
törökkanizsai j. Ó Béba 3. u.,
zsombolyai j. Grabác 1 u., Kis-Komlós 3 u.,
Nagy Tószeg 1 u.

Veszétség:

antalfalvi j. Farkasd 1 u.,
nagyszentmiklósi j. Szerb-Csanád 1 u.,
törökbecsei j. Török-Becse 1 u.,
törökkanizsai j. Torontál-Józseffelva 1 u.,
zsombolyai j. Kis-Orosz 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

alibunári j. Alibunár 1 u.,
antalfalvi j. Lajosfalva 1 u.,
bánlaci j. Zichyfalva 1 u.,
nagybecskereki j. Béga-Szent György 1 u., Nagy-Torák 1 u., Szerb-Elemér 1 u.,
perjámosi j. Perjámos 1 u.,
törökkanizsai j. Tisza-Szent Miklós 1 u.,
Nagy Becskerek v. 1 u.

Rühkór:

antalfalvi j. Ozora 1 u.,
bánlaci j. Istvánvölgy 1 u., Krivobara 1 u.,
módosi j. Fodorháza 1 u.,
nagybecskereki j. Szerb-Elemér 4 u.,
pancsovai j. Szeferkin 6 u.

Sertésvész:

antalfalvi j. Antalfalva 1 u., Farkasd 6 u.,
bánlaci j. Nagy Margitta 10 u., Zichyfalva 5 u.,
csenei j. Aurélháza 61 u., Gyertyámos 19 u.,
Kis Kécsa 7 u., Horvát Kécsa 1 p., Német 9 u., Tamásfalva 12 u.,
módosi j. Gyér 1 p., Horvát Neuzina 1 p.,
Módos 3 u.,
nagybecskereki j. Lukácsfalva 1 p.,
nagy-kikindai j. Bocvár 1 u., Mokrin 71 u., Nákó-falva 6 u., Szerb-Padé 28 u.,
nagyszentmiklósi j. Kis Teremia 8 u., Nyerő 6 u.,
párdányi j. Német-Párdány 4 u., Szerb-Párdány 3 u., Új Pécs 6 u.,
perjámosi j. Perjámos 1 u.,
törökbecsei j. Torda 12 u.,
törökkanizsai j. Gyála 1 m., Ó Béba 7 u., Török-Kanizsa 1 u.,
zsombolyai j. Csősztelek 1 u., Magyar Czernya 1 sz., Nagy Komlós 8 u., Német-Czernya 1 sz.,
Nagy-Kikinda v. 1 l.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek bégaparti (thév.) pályaudvarra:
Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon).
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:
Zsombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

TÁVIRATOK.

József főherceg Lugoson.

Budapest, aug. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) József főherceg a most Lugos környékén folyó honvédségi hadgyakorlatokban való részvétel végett ma érkezett Lugosra.

A román királyi pár utazása.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” ered. táv.) Károly román király feleségével ma reggel Budapestre érkezett. Egy órai tartózkodásuk alatt megreggeliztek és továbbutaztak Bécsbe.

A burok.

Budapest, aug. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sítgrönyzik: Fokvárosban Reitz államtitkár fölfedezett levele szerint a németalföldi vasúttársaság fizetett politikai ügynököt tartott.

Budapest, aug. 28. (A „Torontál” ered. táv.) A legutóbbi csőtörtökön Buller tábornok Machadorp mellett megtámadta a burokat, akik tüzérsegítük felét elvesztvén, megfutamodtak.

Budapesti gabonafőzsde.

Budapest, 1900. augusztus 28.

A kőszárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-30	kor-40		kor-30	kor-40	
Bánsági	6	76	7.40	7.50	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	6	76	7.35	7.50	80	7.80	7.90
Pestvidéki	6	76	7.10	7.30	80	7.65	7.75
Bácskei	6	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

R a z a	uj	elsőrendű	kilós	
			70—72	6.85
„	„	másodrendű	6.70	6.80
Á r p a	„	takarmány	6.90	6.10
„	„	égetni való	6.20	5.80
„	„	sörfőzésre való	6.40	6.—
Z a b	„	—	5.90	5.70
T e n g e r i	6	bánsági	6.25	6.45
„	„	másnemű	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kielégítő kínálat mellett gyöngye vételkedv. Az árak változatlannak és nyomottak. Kötetett:

Búza őszre . . . . . 7.64—7.65
„ 1901. ápr. . . . . 8.03—8.04
Rozs őszre . . . . . 7.05—7.06
Zab „ . . . . . 5.32—5.33
„ 1901. májusra . . . . . 4.87—4.88
Repece őszre . . . . . 14.30—14.40

Hirdetések.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános tárgyalást hirdet Arad állomáson létesítendő földmunkákra.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órában megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900 évi augusztus hó 30-án déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokkal egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat az Arad állomáson létesítendő földmunkákról.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi augusztus hó 29-én déli 12 óráig 500, azaz ötszáz korona bántpénzt kell a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségnek gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bántpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Arad, 1900. aug. hó 16-án.

Az üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

A pénzügyi palotában egy nagy **bolthelyiség** (a volt fogyasztási szövetkezet helyisége) azonnal bérbeadó. Ugyanott az **üzleti berendezések** is jutányosan megkaphatók. Bővebbet a kiadóhivatalban. 510

M. kir. államvasutak. 77230/1900. sz.

Pályázati hirdetmény. (Román- és portland-cement szállítása iránt.)

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1901. évben, illetőleg 1903. év végéig szükséges román- és portland-cement szállítást biztosítani kívánván, ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok az 1900. évi szeptember hó 5-ig betervezandók, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig leteendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyancsak az általános szállítási feltételek a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Bpest, Andrassy-ut 73. sz. II. em., 40. ajtósz.), valamint minden üzletvezetésnél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtárájánál posta útján is megrendelhetők, megjelölve, hogy az általános feltételek minden példányáért 50 fillér fizetendő.

A feltételeknek posta útján való beküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Bpest, 1900. aug. hóban. 299 *Az igazgatóság.* (Utánnomás nem díjazatik.)

Kiadó lakások.

A Pest-szállodában az első emeleten egy nagyobb és egy kisebb utcai lakás kiadandó november 1-től. Bővebbet dr. Demkó Endre irodájában. 518

Lakás.

Mária Terézia-utca 2060. számú házban egy 3 szobából és összes mellék-helyiségekből álló szép **utcai lakás** f. é. november 1-ével kiadó. Bővebbet a kiadóban. 511

Dürkop-féle

női kerékpár,

alig használt, teljesen felszerelve, **igen olcsón** eladó. Cím e lap kiadóhivatalában. 297

Nevelőnőket

francia, angol és német-honiat, okl. magyar tanítóknak, minden nemzet-ségű bonneokat és gyermeknevelőket lelkismeretes ajánlok és elhelyezek. Magyar okl. tanítóknak, zene és nyelvismere-tekkel sűrűsen keresek 300-600 frt évi fizet. Szegeheóné S. Lujza Buda-pest, VI, Dessewffy-utca 22. 269

Mézeldás.

Délvidéki tiszta pergetett virágméz, kilója 1 korona 50 fillér árban kapható Póti Ferencnél Nagybees-keréken (Torontálm). Őt kilónyi rendelmeny portomon-tesen szállítatik. 283

12 forintért

remek szabású férfiöltö-nyöket vagy felöltöket ké-szít mérték után gypaju-szövetből Lichtmann Sándor szabómesler Budapest, Csömöri-ut 27., I. em. Vi-dékre szövetminták bér-mentve. 306

Torontálvármegye csenei járás főszolgabírája.

3872/1900. szám.

750-3.1

Pályázat.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött s 1200 korona évi fizetés, nemkülönben 400 korona uti átalány járandó-ággal egybekötött s jelenleg Aurelháza, Bobda, Horv. Csene, Szerb-Csene, Ujvár, Öreg-falu és Tamásfalva községekből álló **csenei községi körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Orvosi látogatási díj akár a székhelyen, akár a körhöz tartozó községekben nappal 1 korona, éjjel 2 korona, mütétnél nappal 2 korona, éjjel 4 korona. Az orvos köteles a körhöz tartozó községeket hetenként legalább egyszer saját költségén meglátogatni és a hatóságilag igazolt szegélyeket ingyen gyógyítani.

A megválasztandó orvos a megyei orvosi nyugdíjgyulekbe belépni köteles.

Felhívom pályázni óhajtokat, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényiket hozzám fojyó év szeptember 25 éig nyujtsák be.

Tájékozássul s a jövőbeni alkalmazkodás végett egyben közöltetik pályázókkal, hogy a jelenlegi csenei orvosi kör ketté választása van folyamatban és pedig olykép hogy a csenei kört Bobda, H. Csene, Sz. Csene és Tamásfalva községe képezni; Aurelháza, Ujvár, Öregfalva községekből pedig Ujvár székhelylyel uj orvosi kör alakittatnék.

A megválasztandó orvos tehát a jelenlegi csenei orvosi körnek ketté választása esetén mint a megmaradó csenei orvosi kör orvosa fog tekintetni és az elesett községekért mi kárpótlást sem igényelhet.

Csene, 1900. évi augusztus hó 26 án.

Uzbasich Gáspár. főszolgabíró.

Nagybeeskereki szolgabírói hivatalról.

11391/1900. szám.

747-3.1

Pályázat.

A német-eleméri körállatorvosi állás, Német-Elemér székhelylyel, üresedésben levén, a választás f. é. szeptember hó 15-én d. e. 9 órára Német-Elemér község-házánál kituzetik.

Az évi fizetés 1200 korona és a szabályrendeletileg megállapított díjak, továbbá a husszemle után várható 100 kor. jövdelem, vannak itt ezenkívül uradalmak és nagybérlok.

A körhöz tartozik N-Elemér Szerb-Elemér, Szerb-Aradác, Tót-Aradác, Jankahid és M.-Szt.-Mihály község.

Felhivatnak ennélfogva a pályázók, kik a magyar, német, szerb, román és tót nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban birják, hogy felszerelt folyamodványaikat f. é. szeptember 8-áig alólírott nál benyujtsák.

Kelt Nagybeeskereken, 1900. aug. hó 17-én.

Daniel, főszolgabíró.

862. végrh szám 1900.

751-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagybeeskereki kir. járásbíroságnak 1900. évi V. 1071. sz. végzése folytán Várady Imre dr. nagybeeskereki ügyvéd által képviselt Haas Ignác és társa budapesti cég felperes részére Hirsch Antal kéményseprőmester alperes ellen 1062 kor. 35 fill. követelés s jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 817 koronára becsült ingóságokra a nagybeeskereki kir. járásbíroság V. 1071/2. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és fülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Nagybeeskereken az adósnál leendő megtartása határidőtől 1900. évi szeptember hó 10. napjának d. e. 8 órája kituzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt bu-torok, kocsiülés és decimalmérő s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz-fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fogják adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák

Kelt Nagybeeskereken, 1900. évi augusztus hó 27. napján.

Simonich Zsigmond, kir. bírósági végrehajtó.

4402/900. szám.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Pályázati hirdetmény.

A torontáli h. é. vasutak üzletigazgatósága ezennel nyilvános pályázatot hirdet a párdány-zsombolyai vonalának Jánosföld, Ó Telek, Öreg-falu és Kécsa állomásain, valamint a Zsombolya község határába eső 35. számú órháznál létesítendő összesen öt (5) ártézi kut előállítására, a következő feltételek mellett.

1. A kutak előállításánál még használatban nem volt 52 mm. — 2 hüvelykes — kovacsolt vascsövek alkalmazandók.

2. A furás csakis a terep alatt fekvő legközelebbi egészséges vizet tartalmazó vízhozó rétegeig eszközölendő, tekintet nélkül arra, vajjon az ily módon elért vízrétegből a víz a terep magassága fölé szökik e, vagy pedig a terep alatt marad.

Ez utóbbi esetben a szükséges kiváltvány és szivattyuról a vasutársaság gondoskodik.

3. A furás mélységére egyébiránt mérvadó, hogy az ártézi kut (mélyku?) vízbősége per centként legalább 5 (öt) liter legyen.

4. Ha valamely kut furása eredménytelen maradna, amennyiben a fent közölt 5 liter per cent-kénti hozzáfolyás még 250 méter mélységben sem éretnek el, vállalkozó a beépített csöveket kiszedheti és másutt használhatja föl, a felmerült költsé-

geért azonban a vasutársulatól semmi nemű megfírtésre igényt nem tarthat, ellenben ha valamely kuttal még az első 100 méteren belül a fent kikötött vízbőség eléretik, ugy vállalkozó a teljesítmény után érdembe hozott összegben fölül 100 korona jutalomra (praemium) tarthat igényt.

5. Az ajánlatban számmal és szóval ki-teendő a létesített ártézi kutért folyóméterenként járó egységár, még pedig külön az első 100 méterre és külön a 100 méteren túli mélységre.

6. Minden ártézi kut sikeres befejezése után az érdembe hozott összeg a vasutársaság ellenőrző közegeivel eszközölt mérések alapján kiállított számla benyujtása után fog kifizettetni, megjegyeztetvén, hogy a számításhoz hozandó mélység a furás helyének földszintjétől méretik.

7. A zárt ajánlatok „Ajánlat ártézi kutak létesítésére“ felirással legkésőbb f. é. szeptember hó 15 ig alólírott vasut üzletigazgatóságához 100, azaz egyszáz korona bánatpénz kíséretében be-nyujtandó.

Ezen bánatpénz a munkálatot elnyert vállalkozó által a munka megkezdésekor azon-nal, vagy pedig a számla összegéből eszközölendő 15% os levonások után 400 koronára lesz kiegészítendő, a mely összeg az elvállalt mun-kák létesítésének biztosítékát képezetik.

8. Ajánlattevő az ajánlatában megemlíteni tartozik, hogy az itt felsorolt feltételeket el-fogadja.

9. A munkálatot elnyert vállalkozó szemé-tyete, szerszámai és eszközei a torontáli h. é. vasutak vonalain díjmentes szállításban része-sülnek.

Nagy Beeskerek, 1900. augusztus 23.

(3.2)

Az üzletigazgatóság.

22488/1. 1900. sz.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi állot másán levő pályavendéglo bérletére ezennel zár-ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1900. évi november hó 1-vel kez-dődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1903. évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir. Államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívá-natra postán megküldetnek, miért is ajánlat-tevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Aján-lat a szentesi pályavendéglo bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi szeptember hó 15 én déli 12 óráig alulírott üzlet-vezetőség általános (I.) osztályánál nyujtan-dók be.

Bánatpénz fejében 100, azaz egyszáz ko-rona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 14 én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon le-teendő

Takarékpénztári betétkönyvek letét gya-nánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitű-zött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétet-nek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1900. évi augusztus 19 én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

SZŐLŐ

legfinomabb minőségben

Dr. Brájjer Lajosnál

Uri-utca.

715-x.8

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybeeskereken.